

Datum van inontvangstneming : 24/03/2016

Zaak C-95/16

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

17 februari 2016

Verwijzende rechter:

Amtsgericht Hannover (Duitsland)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

9 februari 2016

Verzoekende partij:

Angelika Eckert

Verwerende partij:

Société Air France SA

Beschikking

In het geding tussen

A. Eckert, [OMISSIS] 29229 Celle,

verzoekster,

[OMISSIS]

tegen

Société Air France S.A., [OMISSIS] 95747 Roissy CDG Cedex FRANKRIJK,

[OMISSIS]

gevestigd

Air France Direktion für Deutschland,[OMISSIS] 60313 Frankfurt,

verweerster,

[OMISSIS]

[OMISSIS] **[Or. 2]**

heeft het Amtsgericht Hannover op 9 februari 2016 [OMISSIS] besloten:

De behandeling van de zaak wordt geschorst.

Het Hof van Justitie van de Europese Unie wordt overeenkomstig artikel 267 VWEU verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vraag betreffende de uitlegging van het Unierecht:

Moet bij personenvervoer op een uit meerdere delen bestaande vlucht de plaats van aankomst van het laatste deel van de vlucht worden beschouwd als de plaats van uitvoering van de verbintenis overeenkomstig artikel 7, punt 1, onder b, tweede streepje, van verordening (EU) nr. 1215/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2012 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken, wanneer het eerste deel van de vlucht grote vertraging oploopt en het tweede deel van de vlucht dat door dezelfde luchtvaartonderneming wordt verricht, vertrekt van een andere luchthaven?

Motivering

1. Verzoekster boekte bij een reisorganisator voor zichzelf en andere medereizigers een vlucht van Fort de France op Martinique naar Hannover. De vlucht zou worden verricht door verweester. Volgens de boarding pass ging de eerste vlucht op 24 januari 2015 van Fort de France (vertrek 19:30 uur) naar Parijs/Orly (aankomst 8:30 uur + 1). Op 25 januari 2015 zou een volgende vlucht van Parijs/Charles de Gaulle (vertrek 13:20 uur) naar Hannover (aankomst 14:45 uur) gaan.

De vlucht van Fort de France landde op 25 januari 2015 eerst om 11:15 uur in Parijs/Orly. Verzoekster en medereizigers begaven zich dan naar de luchthaven Parijs/Charles de Gaulle. Zij bereikten deze luchthaven evenwel eerst na een autorit van drie uur. Als gevolg van deze vertraging vloog verweesters vlucht van Parijs/Charles de Gaulle naar Hannover zonder verzoekster en medereizigers. Zij konden Hannover eerst met een latere vlucht met vijf uur vertraging bereiken.

2. De beslissing hangt af van de vraag of het Amtsgericht Hannover bevoegd is in de zin van artikel 7, punt 1, onder b, tweede streepje, van verordening (EU) nr. 1215/2012.

a) Zoals het Bundesgerichtshof in een verwijzingsbeslissing van 18 augustus 2015 [OMISSIS] verklaarde, volgt de bevoegdheid van de Duitse rechters niet uit artikel 19, lid 1, van het verdrag **[Or. 3]** tot het brengen van eenheid in enige

bepalingen inzake het internationale luchtvervoer van 28 mei 1999 (PB 2001 L 194, blz. 39). Evenmin kunnen de Duitse rechters op basis van de plaats van vestiging van de onderneming bevoegd worden verklaard aangezien de onderneming in Frankrijk is gevestigd.

b) Anders dan verzoekster meent, volgt de rechterlijke bevoegdheid evenmin uit artikel 18 van verordening nr. 1215/2012. De rechterlijke bevoegdheid inzake door consumenten gesloten overeenkomsten is overeenkomstig artikel 17, lid 3, van verordening nr. 1215/2012 niet van toepassing op vervoersovereenkomsten waarbij voor één enkele prijs zowel vervoer als verblijf worden aangeboden.

c) De rechterlijke bevoegdheid van het Amtsgericht Hannover kan alleen volgen uit artikel 7, punt 1, onder b, tweede streepje, van verordening nr. 1215/2012, wanneer de contractuele plaats van uitvoering van de dienst de eindbestemming, namelijk de luchthaven van Hannover, is.

d) In de rechtspraak is omstreden waar de plaats van uitvoering van de verbintenis is, wanneer de vlucht uit meerdere delen bestaat.

1) Volgens een deel van de rechtspraak is een tussenlanding irrelevant voor de bevoegdheid [OMISSIS]. Volgens deze opvatting is het Amtsgericht Hannover bevoegd.

2) Een deel van de rechtspraak geeft een restrictieve uitlegging in die zin dat een vlucht in twee delen behalve bij directe aansluiting als twee onderscheiden vruchten geldt [OMISSIS]. Aanwijzingen voor een directe aansluiting zijn de duur van het oponthoud alsook de controle van de passagiers bij het overstappen van de ene op de andere vlucht.

Volgens deze opvatting is het Amtsgericht Hannover niet bevoegd. Zoals blijkt uit het verloop van de reis zijn verzoekster en medereizigers juist niet gecontroleerd tussen de twee vluchten. Bovendien vertrok de vlucht in Parijs uit een andere luchthaven.

3) Volgens een steeds meer naar voren gebrachte opvatting van de rechtspraak hangt het ervan af of de vluchten door dezelfde of verschillende luchtvaartondernemingen worden verricht [OMISSIS]. Volgens deze opvatting moet **[Or. 4]** in casu worden uitgegaan van de bevoegdheid van het Amtsgericht Hannover, aangezien beide vluchten door verweerster zijn verricht.

4) Het Bundesgerichtshof lijkt thans uit te gaan van een ruime uitlegging en gaat uit van bevoegdheid *ratione loci* ook bij de verrichting van de dienst door verschillende luchtvaartondernemingen. Het Bundesgerichtshof legde deze vraag evenwel voor aan het Hof van Justitie van de Europese Unie. [OMISSIS].

5) Volgens de verwijzende rechter verduidelijkt ook de rechtspraak van het Hof de vraag onvoldoende. In zijn in het arrest van 9 juli 2009, C-204/08, Rehder, over

deze vraag ingenomen standpunt verklaarde het Hof evenwel alleen dat de plaats van vertrek en de plaats van aankomst van het vliegtuig de plaats van dienstverrichting is. Voorts werd uitgegaan van één en hetzelfde vliegtuig. Plaatsen van tussenlanding zijn dus irrelevant. Het arrest van het Hof kan derhalve ook aldus worden uitgelegd dat alleen tussenlandingen met hetzelfde vliegtuig irrelevant zijn. Volgens de heersende opinie moet het arrest van het Hof aldus worden opgevat dat in beginsel alleen directe aansluitingen aan de orde zijn.

Daar in casu geen sprake is van een directe aansluiting, valt voor de zaak Rehder uit het arrest niet te vernemen welke rechter bevoegd is.

4. Aangezien daarover geen eensgezindheid bestaat, heeft de rechter de zaak geschorst en het Hof van Justitie van de Europese Unie om een prejudiciële beslissing verzocht.

[Handtekening]